

CSONGRÁD NÉPE

Nemzeti Függetlenségi Front lapja — Megjelenik szerdán és szombaton

Turi István
Szociáldemokrata Párt

Szerkesztőbizottság:
Sághy S. János
Független Kisgazda Párt

Nagy Ferenc
Magyar Kommunista Párt

A PÁRTÁLLAM

A szegedi Népbíróság Csongrádra kiszállt és négynapos tárgyaláson a háborús bűnösök bűnügyét tárgyalta. Letárgyalásra került eddig nyolc ügy, a négynapos tárgyalást végighallgatva, néztük a tanukat, a vádlottakat és bosszankodva vettünk róla tudomást, hogy ezek voltak azok 30-40-en, akik Csongrádon a pártállam gondolatot megakarták valósítani. Vajjon tisztában voltak-e ezen emberek azzal, hogy mire vállalkoztak? Tisztában voltak-e azzal, hogy sem a tudásuk, sem a rátermettségük, de legkevésbé az egyéniségük felel meg, akár a politikai élet vezetésére, akár pedig egy város vezetésére részben azért, mert nagy Inkiismeret és tudás szükséges ahhoz, hogy valaki embertársait vezesse és irányítsa. Még a legbölcsebb és legbecsületesebb nagy tudósok sem mernek vállalkozni, hogy minden kritika nélkül irányítsák embertársaikat, nem pedig kisémberek, akik eddig az iparukban dolgoztak, vagy nehéz fizikai munkát végeztek.

Mindannyian hivatkoztak arra, hogy félrevezették őket, amit sajnós el is hiszünk nekik. Azonban, ezt a félrevezetést hányszor elmondtuk Csongrádon! Hányszor, hány embert figyelmeztettünk! Hogy félre vannak vezetve, mert az a cél, amit ők szolgálnak, nem magyar, nem szociális és nem emberi!

Pártállamot akartak létesíteni! Amelyet kizárólag párttagok vezetnek, amelyet meg is valósítottak és az utolsó hónapokban olyan kárt okoztak a magyar nemzetnek, hogy az ország ujjaépítéséhez szerintünk 30-40 esztendő szükséges, különösen akkor, ha nem az összefogást hirdetjük, hanem tovább folytatjuk azt a vádaskodást, amelyet ezen szerencsétlenség vezetett be a magyar közéletbe. Nem tagadjuk, ma is vannak még emberek, akik a pártállam fogalmát nem tudták magukból kidobni és őszintén megmondjuk, hogy ők a legnagyobb ellenségei a demokráciának. Ha saját falujukban mindenki kitér előlük, akkor iparkodnak a szomszédos községekbe átcsapni, sőt vádaskodni, azonban tisztán és kizárólag azért teszik ezt, mert ők is pártállam fogalmát szeretnék megvalósítani, minden kritika nélkül.

A csongrádi nép láthatta a Népbíróság működését. A Népbíróságban minden párt képviselve van és a Szakszervezet. Mégis azt láttuk, hogy a tárgyalások vezetésében, az igazság kutatásában olyan összhangban működtek a Csongrádra kiszállt Népbíró-

ság tagjai, hogy minden elismerést megérdeml és őszintén bevalljuk, nem vártuk ezt. Mi a Népbíróságot másképpen képzeltük el és örömmel állapítjuk meg azt, hogy a legmagasabb szinten mozogott a kirendelt Népbíróság és a vádlotthoz, vagy tanuhoz feltett kérdésekből megállapítottuk, hogy a munkáspártok szavazó biráinak, a polgári pártok szavazóbiráival együttérző emberi szíve van és magas fentkölt gondolkozásu egyének.

Dr. Csaba Sándor a Népbíróság elnöke az igazi magyar bíró típusa, aki az emberi lélek mélységeit kutatja egy a vádlottnál, mint a tanunál. A hallgató közönség, amely megtöltötte négy nap alatt egy a tárgyaló termet, mint a tanácssterem karzatát, egy-egy népbírósági döntés után az elnök tilal-

ma dacára is tapssal fogadta a bírói ítéletek és végzések kihirdetését. Látszott az ítéletekből, hogy a Népbíróság ítéleteit kisebb bűnösökkel szemben méltányosságból és a cselekmény megbánása, vagy beismerése után javító szándékkal hozta.

Reméljük, hogy a magyar politikai életben is hasonló megértést és egymás iránti tiszteletet, valamint az egymás véleményének tiszteletben tartását a pártok biztosítani tudják még a párttagokkal szemben is és éppen olyan fegyelmezetten fognak viselkedni egymással szemben, mint akár egyes városok Nemzeti Bizottsága, vagy a fentemlített Népbíróság tagjai, mert csak kölcsönös megbecsüléssel és megértéssel tudjuk felépíteni a demokratikus Magyarországot. S. J.

HIVATALOS KORMÁNYÁLLÁSFOGLALÁS

A SZLOVÁK-MAGYAR VISZONY ÉS A SZLOVÁK-MAGYAR NÉPES-SÉGCSERE ÜGYÉBEN

A Független Kisgazdapárt vasárnap hatalmas négyülést tartott Békéscsabán. A négyülésre óriási tömegben vonult fel a kisgazdapárti gondolathoz mindig hűséges békési nép. A gyűlésen mintegy harmincezer ember jelent meg és a Kisgazda Párt vezetői: Tildy Zoltán országos elnök, Gyöngyösi János külügyminiszter, dr. Balogh István miniszterelnökségi államtitkár és B. Szabó István honvédelmi államtitkár közel félezer magyar ruhás lovas sorfala között vonultak be Békéscsabára. Az egész környék felvonult, úgy hogy a menet 4-5 kilométer hosszú volt. Vésztőről kőönvonat érkezett

ezzer utassal. A távoleső szeghalmi kerület Tildy Zoltán szűkebb pátriája is nagy küldöttséggel képviseltette magát. Békéscsabán pedig azért várták nagy érdeklődéssel a gyűlést, mert híre ment, hogy a külügyminiszter beszélni fog a magyar-szlovák viszonyról és ismerteti a magyar kormány álláspontját a magyar-tót népcserével kapcsolatban.

A nagygyűlést B. Szabó István honvédelmi államtitkár nyitotta meg, majd Tildy Zoltán emelkedett szólásra. A Kisgazda Párt pártatlanul népszerű elnökét percekig tombolva ünnepelte a tömeg.

Tildy Zoltán nagy beszéde a ma feladatairól

Tildy Zoltán mindenekelőtt megemlékezett arról, hogy Békéscsabán indult ki a kisgazdapárt és Békéscsabán a bizalma és hite adott neki erőt a közelmult harcaiban arra, hogy testileg, lelkileg ne roppanjon össze a rendkívüli üldözöttség közepette. A párt harcolt a bankok és kartellek ellen. Hogy a multban nem győzött a demokrácia, abban nem a kisgazdapárt a hibás, hanem a reakció. De ez a reakció megbukott, ma már szabad a nép, van ereje arra, hogy minden reakciós mozdulatra visszafusszon és maga akar teremteni országát ezen a földön.

— Innen figyelmeztetek mindenkit. — mondotta Tildy Zoltán — legelső sorban a magam pártját, de a többi pártot is, mint az egyik nagy párt vezetője, milyen nagy veszedelem lenne ha a magyar nemzeti függetlenségi front pártjai közé sikerülne őket vernie a reakciónak. A mi pártunk az együttműködést nem most kezdte, hanem a reakció erejének tejjében a számunkra legnehezebb időben, már pártszövetséget kötött a szociál demokráta párttal.

A reakció eszközeit sem lehet alkalmazni

— Tiszta becsületes, demokratikus eszközökkel kell dolgoznunk — folytatta

Tildy Zoltán — egymás között is, intézményeinkben is. Ne használja senki a reakciós eszközöket, az erőszak és a megfélemlítés eszközeit, mert ahogy nem féltünk a multban, és nem félünk most sem. Akik az hiszik, hogy alkalmazni lehet a reakció eszközeit, azok saját pártjuknak, a nemzet jövőjének ártanak.

Akárhogy is forduljon a sors, akármilyen nehezek is legyenek feladataink, nem lehetünk a kéregetők, a gyávák és a koldusok népe. Magunk erejéből kell felépíteni az országot. Mindenkinek többet kell dolgozni mint eddig és aki azt hiszi, hogy eljött a dologtalanság ideje, az rosszul jár, mert csak annak lesz kenyere, aki megdolgozik érte.

Végül Tildy Zoltán felhívta a figyelmet arra, hogy mindenkit felelősség terhel az ország eljövendő sorsáért.

Kiutasítások pár óra alatt

Tildy Zoltán nagy beszéde után Gyöngyösi János külügyminiszter emelkedett szólásra. Visszaemlékezett ő is azokra a harcokra, amelyeket a békéscsabai nép vele együtt vívott, majd a folytatta beszédét:

— Most olyan ügyre térek rá — mon-

olta —, amely a magyar közvéleményt állandóan izgalomban tartja, nem utolsó sorban azért, mert magyar hivatalos oldalról ebben az ügyben eddig megnyilatkozás nem történt. Ez a szlovákiai magyarok sorsa. Hogy a kérdést megfelelően megítélhessük, szükséges szemügyre venni, hogy a szlovákiai magyarok sorsa és általában ez a probléma milyen változásokon ment keresztül.

— Mindjárt a felszabadulás után, már március végén, a szlovák nemzeti tanács megítélte az intézkedéseket bizonyos magyar elemek kiutasítására. Ez alkalommal az 1938 után Szlovákiába beköltözött magyarokról, továbbá a nyílt magyar vezetőkéről volt szó. Az 1938 után odakerült magyar tisztviselők kiutasítását a magyar kormány is jogosnak kellett, hogy elismerje, mivel ezeknek visszavételét a kormány a fegyverszüneti egyezményben vállalta. Indokolt panasz ez esetben a kiutasítás módja ellen merült fel, vagyis azért, mert sokszor pár óra alatt, 20–50 kilós kézcsoporttal kellett a kiutasítottaknak elhagyniuk lakóhelyüket.

— A csehszlovák kormány visszatérésevel — folytatta a miniszter —, ápr. 2-án, kormánynyilatkozat hangzott el, amelynek értelmében a csehszlovákiai magyarok és németek elvesztik csehszlovák állampolgárságukat. A csehszlovák állampolgárságot csupán azok nyerhetik el újra, akik tevőlegesen résztvettek Csehszlovákia helyreállításában, vagy tevőlegesen támogatták a németek és náci elleni harcot. Egyidejűleg sőt: szenvedélytűt fűtött uszítóhadjárat indult meg a szlovák lapokban a magyarok ellen, a magyarok kitelepítését követelve. A szlovákiai magyar középiskolákat bezárták, több népiskolát is a főreformot úgy oldották meg, hogy a magyar állampolgárok földjét teljesen, a szlovákiai magyar nemzetiségű, de csehszlovák állampolgárok földjét pedig 50 hektáron felül minden kártérítés nélkül kisajátították. Kormányrendelettel állami tulajdonba vették a magyar ipari vállalatok közül azokat, amelyek 1938 november elseje után létesültek, míg az 1938 előttiakat állami felügyelet alá helyezték. A nemzeti tanácsokról szóló kormányrendelet a szlovák községekben megadta a szlovák lakosságnak a jogot, hogy választás útján töltsék be a tanácsnokságokat, ezzel szemben a magyarokat elűzték a választás lehetőségétől és a magyar községekben közigazgatási bizottságot, „szprádna komissziát”, nevezett ki a szlovák nemzeti tanács.

Benes két beszéde

— A magyar kormány a lehető legnagyobb őnnal figyelte ezeket a jelenségeket — állapította meg Gyöngyösi János — és ez az önmegtartóztatás a magyar sajtó részéről is példásan megnyilvánult, mert került minden észrevételt ezekre a magyarellenes, sőt magyarokat üldöző intézkedésekre. A hallgatás mindenekelőtt abból a feleletből eredt, hogy a magyar kormány, de a magyar közvélemény is feltételezte, hogy az uszító sajtóhadjárat és a magyar-üldözések csupán egy szenvedélyhullám kitörései s mindezek a kormány visszatérésevel és a normális közigazgatás helyreállításával meg fognak szűnni. Annál fájdalmasabb megdöbbenést keltett Benes elnök május 9-iki pozsonyi beszéde, melyben kijelentette, hogy a csehek és szlovákok a németekkel és magyarokkal nem tudnak, de nem is akarnak egy országban élni. Természetes, hogy ez a beszéd csak olaj volt a tüzre és a sajnálatos magyarellenes cselekmények még inkább megövekedtek. Megkezdődött a pozsonyi magyar lakosságnak Liget Ujfaluba való internálása.

A magyar lakosság egy részét ugyanabba a pozsonyi patrongyarba zárták, amelyet annakidején a Hlinka gárda gettóként jelölt ki a zsidók részére. Egyes szlovák sajtóorgánumok már a magyarok külső megjelölését is követelték néhány helyen a magyaroknak M betűvel való megjelölését el is rendelték és általában a sajtó követelte, hogy a magyarok telepíttessenek ki s ezzel szemben a magyarországi szlovákok hozzászának vissza Szlovákiába. (Felkiáltások: Soha! Nem megyünk!) Ez volt a tényállás

akkor, amikor már természetesen a magyar kormány sem maradhatott télen és kénytelen volt felhívni az eseményekre a szövetséges hatalmak figyelmét. Talán részben ennek a lépésnek tulajdonítható, hogy Benes elnök június 14-iki pilseni beszédében már nemzetközi kérdésnek mondja a csehszlovákiai németek és magyarok ügyét és türelmeire inti a csehek és szlovákokat. Ugyancsak nemzetközi kérdésnek minősíti a szlovákiai magyar kisebbség ügyét a csehszlovákiai kommunista párt is, kétségtelenül nyugodt hangú és mérsékelt megfogalmazásban. De hogy ebből az ügyből nemzetközi kérdés lett, tárgyilagosan meg kell állapítani: nem a magyar kormányt, de a csehszlovák hatóságok jogellenes intézkedéseit és az uszító szlovák sajtót illeti a legnagyobb érdem.

— Mivel már nemzetközi téren is felvetették a népcseré kérdését, magyar szlovák viszonyban időszerű, hogy a magyar kormány álláspontját ebben a kérdésben ki nyíltanítsuk. (Felkiáltások: Halljuk, halljuk!) Ennek a nyilatkozatnak színhelyét éppen Békéscsaba választottam, mint amely a magyarországi szlovákságnak — főleg vallási szervezetei folytán — egyik kulturális központja.

A magyar kormány álláspontja

— A magyar kormány — emelte fel szavát Gyöngyösi külügyminiszter — mindezeket szükségesnek tartja megállapítani azt, hogy a maga részéről ilyen népcserét, vagy áttelepítést soha nem kezdeményezne és ahhoz csakis nemzetközi megállapodás alapján járulna hozzá. (Nagy taps, lelkes éljenzés) Nem kezdeményezne a magyar kormány ilyen elgondolást azért, mert nem tartja sem humánusnak, sem demokratikusnak kiszakítani népcsoportokat arról a helyről, ahol születtek, ahol már őseik is verejtékeztek s ahol munkás életükkel gyökeret vertek. (Nagy taps, lelkes felkiáltások: Ugy van, ugy van! Menjen haza, aki akar!) De nem zárkozhatna el a felvetett kérdés mérlege esztől, ha a magyarországi szlovákság körében nyilvánvalóan meg olyan irányzat, amely megtagadni akarja az évszázadok óta vele együtt élő magyarsággal a kapcsolatokat. (Felkiáltások: Soha! Soha!)

A magyarországi szlovákok egy része megalakította az artífiaszta szlovákok komitétjét Békéscsaba központtal. Mi demokratikus kormány vagyunk, a demokrácia elveivel pedig ellenkeznek gátat vetni ennek az egyesülésnek. A szlovák komitét tehát élvezti a teljes működési jogot, van sajtója is, amelyhez a magyar kormány még a technikai lehetőségeket is elősegítette. Tudvalevőleg régi törvényeink szerint sem volt akadálya annak, hogy nemzetiségeink megfelelő iskolákkal, főleg pedig népiskolákkal és ovodákkal rendelkezzenek. (Felkiáltások: Ugy van!) Ha panaszok voltak ezen a téren, azért merültek fel, mert kijátszották, vagy nem hajtották végre a törvényt. A demokratikus magyar kormány a demokrácia elveinek teljes érvényt kíván szerezni, tehát semmi akadálya nincs annak, hogy a hazai szlovákság ahol és amilyen mértékben ezt kívánja és ha ez a kívánság tárgyilagossá, tehát tényleg fennálló szükségletekre tud támaszkodni, fejleszthesse már meglévő iskoláit és hozzájusson még iskolákhoz, amelyenekre éppen szüksége van.

Az csak természetes, hogy az új, demokratikus magyar kormány már csak célszerűségi okokból is sulyt helyez a körülöttünk, vagy velünk lakó népek nyelvének és kultúrájának ismeretére, úgyhogy ezt a szempontot az új közoktatásban megfelelően alkalmazni fogja. Szlovákjaink máris számottevő kulturális egyesüléssel rendelkeznek, előadásokat tartanak, színelőadásokat rendeznek és zavartalanul folytathatják a szlovák nép művelését. De teljes egyenjogúságot élveznek gazdasági téren is. A Slovenska Hospodarska Banka a magyarországi szlovákság gazdasági szerve magyar viszonylatban komoly és jelentős pénzügyet Egyszóval és röviden: a demokratikus Magyarország valóban a demokráciát akarja, tehát az ittlakó népek között a szlovákságnak is teljes egyenjogúságot biztosít mind politikai,

mind gazdasági, mind kulturális téren. Ha azokban mindezek ellenére, akár a szlovákság tömegei, akár egyesek mégis szívesebben választanák hazájukul Szlovákiát, úgy ennek utjába a magyar kormány semmi akadályt nem fog gördíteni sőt a kitelepülőknek tulajdonukat illetőleg megadja mind azokat a biztosítékokat, amiket csak a Szlovákiából kiutasított magyaroknak Csehszlovákia megadott, vagy meg fog adni. (Felkiáltások: Helyes! Jól van!) Ez világos és félre nem magyarázható beszéd és azt hiszem demokratikus, sőt egyedül tisztességes álláspont is. (Leikes nagy taps.)

„A demokrácián van a hangsúly”

— Én őszintén fájdalom — mondotta a miniszter — hogy ezt a kérdést itt és ilyen formában fel kellett vetni. Nagyon jól tudom, hogy sok olyan csabai szlovák van, vagy ahogy itt nevezik magukat és mi nevezük őket, sok olyan csabai tót, akinek a lelkében ugyanaz a fájdalom visszhangzik, mint az enyémben. (Felkiáltások: Ugy van!) Kétszáz esztendő még egy nép életében is jelentős idő és különösen sok egy olyan szorgalmas, verejtékező és dolgozó nép életében, mint a csabai és általában az alföldi szlovákság életében, akik kétszáz évvel ezelőtt vallási üldözések elől menekültek ide és itt nemcsak otthonra, de házára is találtak. (Felkiáltások: Ugy van! Ugy van!) Ha bekövetkezne, amit nem kívánunk hogy egy részétől és bizonyára csak azoktól, akik ezt önként keresik, el kellene válnunk, nem táplálnánk irántuk a szívünkben semmi haragot, semmi rokonszenvet. Talán meg ezek boldogulásukat új hazájukban, abban a népi közösségben, amelyben talán úgy érzik, hogy jobban tudnak élni és szorgalmat ott az emberiség és haladás ügyét. (Felkiáltások: Menjen, aki akar! Mi nem megyünk!)

— Csabán már Achim L. András alatt, de azóta is, a demokráciával ellentétes reakciós politikát, vagy egyszerűbben a jogfosztást és elnyomást uralni politikának, vagy ravaszabb formájában uralni huncutságnak szoktuk nevezni. Én azt hiszem, hogy nemcsak belpolitikai téren, de nemzetközileg is van ilyen „uralni politika”, sőt „uralni huncutság” is. (Felkiáltások: Ugy van! Ugy van!) De én azt hiszem, hogy minden demokrácia-ellenes törekvésen végül is diadalmaskodni fog a demokrácia ellenállhatatlan ereje. Ezen mulik nemcsak Magyarország jövője, de a Dunamedence egymásra utalt népeinek békeje és boldogulása is. Éljen a demokratikus Magyarország, éljen a világot boldogító demokrácia!

Üzenet katonáinktól

Az alábbi katonáktól kaptunk hírt, jól vannak üdvözlik hozzátartozóikat Bővebbet a szerkesztőségben: dr. Tószegi Ferenc hadnagy, Forgó Gergely zászlós, dr. Szegi főhadnagy, dr. Novák hadnagy, Papp Károly hadnagy, dr. Vincze állatorvos, Maszlag hadnagy, Lázai Szabó Jenő hadnagy, Abonyi Imre zászlós, Zalotai Bálint hadnagy, László Kókai hadnagy.

Csongrád és Vidéke Ipartestület

Vezetősége felhívja az Ipartestület tagjait, hogy a forgalmiadó bevalás bemutatására minden hó 1-től 10-ig naponta 10–12 óráig az Ipartestület irodahelyiségében hivatalos órát tart.

Egyben felhívja a vezetőség az összes iparjogosítvánnyal rendelkező iparosokat, hogy az igazoláshoz szükséges Nyilatkozati űrlapok az Ipartestületnél ugyanezen idő alatt beszerezhetők, amit kitöltés után ugyancsak az Ipartestületnél kell benyújtani.

A Csongrád és Vidéke Ipartestület

területén működő Mestervizsgáztató Bizottságok a Szegei Kereskedelmi és Iparkamara kiküldöttjének közreműködésével mestervizsgát tartott. A mestervizsgára 28-an jelentkeztek. Egy jelentkezőt kellő okmányok híján mestervizsgára nem bocsátottak, a többi jelentkező az előzőleg az Ipartestület által rendezett tanfolyam hallgatásának eredményeként sikeresen vizsgáztak.

A N

felkeri
akik me
jelentke
gősen je
zeti Se
fizetési
tegyenek
mogassá

H

A sz
foglyok k
Az üzene
nétől Szó
Gál
szül. 1907

Egy

a Honvé
rint egye
a tovább
kérvénye
foglyok a
matban l
ként vár

A ke
nyújtott
az Orosz
hoz (Ko
marsall B
Esetleg i
az ezután

A p
nyeit (jeg
tartozói
elő, a Ho
ügyminisz

Azok
mét, akik
fogságba,
ter urhoz

A m
Bizottság,
zolja, aho
adatok me
rűlmények
hol van é
fogoly, ki

A kik
ket) orosz

Az al
ben 9 óra
e. 9 óra
ben (l. eme
zolású eljá
fárgyalasra
nem jelené
fárgyalva.

1. Szabadk
2. Juhász E
3. Pesztai I
4. Nagyató
5. Vida Imr
6. Lovas Ist

Felhív
akik tudna
nak olyan c
lenes volt,
azok irásba
jelentésk b
fárgyalási n

Csongr

A NEMZETI SEGÉLY

felkéri a vendéglátó szülőket, hogy akik még adatszolgáltatás végett nem jelentkeztek, (városháza 26. ajtó) sűrűn jelenjenek meg. Valamint a Nemzeti Segély kéri, hogy a tagok tagdíj fizetési kötelezettségüknek pontosan tegyenek eleget és adományaikkal támogassák a Nemzeti Segélyt.

Hír a foglyokról

A szerkesztőségünkbe az alábbi hadifoglyok küldtek üzenetet hozzátartozóiknak. Az üzenetet át lehet venni Gelencsér György-nétől Szőlőhegyi utca 58.

Gál István szül. 1909, Csuzik István szül. 1907 Pintér János tizedes Tanya 9. 6.

A hadifoglyok egyenkénti kikérése

a Honvédelmi Miniszter ur leirata szerint egyelőre célra nem vezetett, így a további intézkedésig a honvédség kérvényeket nem fogad el. A hadifoglyok általános kibocsátása a folyamatban lévő tárgyalások eredményeként várható.

A kerületi parancsnoksághoz benyújtott kísérőjegyzékek (kérvények) az Orosz Magyar Ellenőrző Bizottsághoz (Kontrolle Komiszija Vorosilov marsall Budapest) lettek felterjesztve. Esetleg ide küldhetők közvetlenül — az ezutáni kérvények.

A polgári egyének kikérő kérvényeit (jegyzékeit) melyeket a hozzátartozói a honvédséghez terjesztettek elő, a Honvédelmi Miniszter ur a Külügyminiszterhez továbbította.

Azok szabadonbocsátási kérelmét, akik polgári egyénként kerültek fogságba, közvetlenül a Külügyminiszter urhoz küldjék meg hozzátartozóik.

A megbízhatóságot a Nemzeti Bizottság, vagy rendőrség stb. igazolja, ahova való a hadifogoly. Egyéb adatok mellett azt is, hogy milyen körülmények között volt mozgósítva, most hol van és hol esett fogságba a hadifogoly, ki az anyja, fel kell tüntetni.

A kikérési jegyzékeket (kérvényeket) oroszra is le kell fordítani 3-1

HIRDETMÉNY.

Az alant felsorolt tisztviselők ügyében a tárgyalás 1945. július 16-án d. e. 9 órára a városháza 23-as szobájában (I. emelet) kiírtóm és a nevezett igazolási eljárás alá vont tisztviselőket a tárgyalásra megidézem azzal, hogy meg nem jelenésük esetén is lesz ügyük tárgyalva.

1. Szabadkai István városi kisértő altszdt,
2. Juhász Erzsébet kórházi ápolónő,
3. Pesztai Leszlo egészségügyi altszdt,
4. Nagyvistók Mihály városi alkalmazott,
5. Vida Imre főjegyző,
6. Lovas István városi alkalmazott.

Felhívom a város lakosságát, hogy akik tudnak az igazolási eljárás alá vontak olyan cselekményéről, amely népelelenséget okozott, vagy sértette a népérdeket, azok írásban, név, lakhely felhívásával jeleljék be panaszukat, vagy a fenti tárgyalási napra tanuként jelenjenek meg.

Csongrád, 1945 július 7.

Sághy S. János sk.

a csongrádi I. sz. Igazolási Bizottság elnöke.

Demokrácia és az értelmiség

(Befejező közlemény.)

Valentini Margit újságíró színes szavakkal szövegezte a nő szerepéről, amellyel a társadalom munkájában, életében részt vesz. Jogai és kötelességei nem egymással állanak arányban. A tanítástól, neveléstől eltekintve alig találjuk meg „az egyenlő munkáért egyenlő díjat és jogot” elvet munkája értékelésében. Politikai jogai is korlátozottak. Öntudatra kell ébredniük leányainknak, asszonyainknak és a politikai iskolázottságot meg kell szereznük. Nem arról van szó, hogy minden nő vezető állás betöltésére törekedjék, de a képességeik kibontakozásának lehetőségét számukra biztosítani kell s orvosolni kell a jogsérelmeket is. Ezt a célt legkönnyebben és legeredményesebben a Szociáldemokrata Párt nőszervezeteiben érhetik el. A közös munkára hívta a csongrádi értelmiségi foglalkozású nőket az új építés megvalósítására.

Dombi Béla szegedi tankertületi tanügyi előadó érdekes képet vetített a hallgatóság elé. Elmondta, hogy Szegeden a polgármesteriől lefelé a város tisztviselői is résztvettek az újépítés sokat emlegetett munkájában. A polgármester nem haragszik meg, ha a munkás megmutatja, miként kell fogni a lapátot. Eddig a testi munkás gyűlölte az urat és viszont a két réteg — kevés kivétellel — ellenséggé vált egymással szemben egymással. Az értelmiség sok vonatkozásban okot adott a kritikára, a Szoc. dem. párt munkás tömegei mégis azt várják, hogy az értelmiségtől az a rész, amely őszinte szándékkal együttműködésre hajlik, részt kell, hogy kapjon a munkából, felelősségből és az eredményből. Ezt a baráti jobbot visszautasítani kár lenne, mert a munkásréteg értelmiség nélkül is megtalálná a kibontakozás útját, lehet, hogy lassabban, de ezzel teljesen feleslegessé válnának az eddigi értelmiségek.

Ha az értelmiség a munkássággal kapcsolatot keres, ezt a pártokban találja meg legjobban. Vajon polgári pártban, vagy mi káspártban keressék? A polgári szemléletet tükröző polgári pártok tagjai elsősorban saját jólétüket tekintik céljának. Ez a közösségi érzés elhalványulásával jár. A munkáspártok a kollektív jólét felé törek-szenek, mert ebben a szegény is megtalálja boldogulását, a nem kollektív jólét a harc csiráit rejti magában. Mi a biztosítéka annak, hogy a Szoc. dem. párt képes a közösség jólétét kialakítani? Hét évtizedes múltja állandó fejlődést mutat, viszont az új partokkal szemben már kiforrott módszerrel, tapasztalatokkal rendelkezik. A párt tagjai közé álljon be az is, aki talán különös vezető képességekkel nem rendelkezik. A párttagok zárt tömege így is döntő súlyt jelent a vezetők mögött. A munkáspártok kinyújtott jobbát ragadják meg az értelmiség munkára kész tagjai. Az újépítést így jobban, könnyebben és hamarabb hajthatjuk végre, fejezte be beszédét Dombi Béla tanügyi előadó.

Az érdekes előadásokat, amelyek a demokráciáról alkotott fogalmak tisztulását, gazdagodását mozdították elő Kiss János mb. igazgató köszönte meg. Az előadás közönsége gondolatokban gazdag előadás emlékével távozott. K. J.

Felhívás.

A Szociáldemokrata Párt felhívja a nő tagjai figyelmét arra, hogy folyó hó 8-án d. u. 4 órakor nőmozgalmi kérdések megtárgyalása ügyében érkekezetlet tart a párt székházában Csemegi K. u. 1 szám alatt. A párt nőtagjainak pontos megjelenését kéri a Vezetőség.

Helyreigazítás

A múlt számunkban a népbírói tárgyalásról közölt cikkünk ítélet indoklásánál téves elírás történt, mert a vádottakat nem a B. k. hanem a büntető perrendtartás közölt szakaszaiban foglaltak szerint mentette fel a Népbírói Szervezet.

Nyiltér

(Ezen rovatban közöltékért felelősséget nem vállalunk.)

Nyilatkozat

Főtisztelendő Ur!

Ön a népbírói előtt a krisztusi tanokra, az emberszeretetre és az igazságra hivatkozott az Ön ellen emelt vádakkal szemben.

Meg kell hagyni, nagyszerűen beszél. Védekezett és — rágalmozott. Ugyanis amit személyemmel kapcsolatosan mondott, az nem egyéb szemenszedett valótárságnál. Már pedig ha valakire valótárságot mondunk az bűn és hatványozott mértékben bűn akkor, ha ezt a valótárságot a Népbírói előtt mondja valaki aki történetesen pap, tehát az igazság hirdetője.

Ön ugyanis személyemmel kapcsolatosan ezeket mondta: „Az az ember beryan a szobába és minden további nélkül nekem rontott.” Az igazság kedvéért lakonikusan erre csak annyit, ez nem igaz. Ha pedig valaki nem mond igazat az hazudik, hazudni pedig Isten és ember előtt bűn.

Az eset a következőképpen történt: Én beléptem a szobába Ön az emberekkel vitatkozott, az ajtónyitásra Ön hátrahézt, én köszöntem és megálltam az ajtó mellett. Ön tovább vitatkozott, én hallgattam a vitát néhány percig, azután odaléptem Önhez és a következő szavakkal megkértem Önt: Tisztelendő Ur! Engedje meg, hogy én is szólhassak a tárgyhöz. Ön ezt készségesen megtette. Erre én ezeket mondtam:

„Tisztelendő Ur! A krisztusi tanokkal, a felebaráti és emberszeretettel hogyan tartja összeegyeztethetőnek azokat a követeléseket, amiket Ön a 200 hold földigénylésével támaszt ugyanakkor, amikor Csongrádon a földigénylők 25 százalékának tudunk csak földet juttatni. Ön 18 ezer hívőre apelál ezen igényléssel kapcsolatosan. Ezek között a hívők között nagyon sok van olyan, akinek nincs egy talpalattnyi földje sem, sőt saját háza sincs ahol családjával nyugodtan meghúzódhatna, mennyivel inkább Istennek tetsző dolog volna az, ha ezt a 200 hold földet ezeknek adnánk oda, mert ebből a holdaként parcellázva 40 családnak jutna, ami 160-170 főnek biztosítana megélhetést.” Ön erre a következőket válaszolta: „Kedves Barátom! Én ezt a földet nem a magam részére akarom kisajátítani, hanem kiadnám azoknak a szegény embereknek használatára, hogy dolgozhassanak rajta.”

Én erre Önnek nem is válaszoltam, mert ez a kijelentés a jelenlévőkből általános derűtlenséget váltott ki és ők válaszolták a következőket:

Tisztelendő Ur! Mi nem használatra akarjuk a földet kiadni, hanem tulajdonjogba. Ha az a szegény ember dolgozik rajta, munkájának gyümölcsei maga élvezze, ne másnak adja oda.

Én erre beszédem a következőképp folytattam: „Tisztelendő Ur! Önök még mindig nem akarják észrevenni, hogy itt két világ áll szemben egymással. A régi és egy új világ. A régi, amelyhez Ön is tartozik, körömszakadtig védi a maga régi igazságtalanságait. Az új, amelyhez mi tartozunk harcol a régi ellen és ha szükséges az öklünkkel, körömmel, de ha úgy jön fegyverrel is megvédjük azokat a jogainkat, amelyeket a magyar demokratikus államrend biztosít a számunkra.”

Ön erre máshoz fordult vitatkozni és késsőbb valamennyiünkkel kezefogva dicsérettel köszönéssel eltávozott Szekeres urral, a politikai ügyosztály vezetőjével.

Igy volt Tisztelendő Ur! És most tegye a kezét a szívére és esküdjön meg ennek az ellenkezőjére a feszület előtt, mert én a fentiek valótárságára tiszta lélekkel megesküdök, a Megváltó képe előtt is.

A fentiekért tartottam szükségesnek közléni, mert a Főtisztelendő Ur szavai nyomán bárki azt tételezheti rólam, hogy én egy durva bárdolatlan fráter vagyok minden tisztesség híjával. És most Főtisztelendő Ur azzal fejezem be soraimat, hogy vestis non facit hominem. Juhász Márton.

A csongrádi II. sz. Igazoló Bizottság elnökétől
6-1945. II. sz. ig. biz. sz.

HIRDETMÉNY.

Az alant felsorolt tisztviselők ügyében a tárgyalást **1945. évi július hó 16 napjának d. e. 9 órára** a városháza (járásbíró-sági hivatal) kitűzőm és a nevezett igazolási eljárás alá vont tisztviselőket és alkalmazottakat a tárgyalásra megidézem azzal, hogy meg nem jelenésük esetén is le lesz az ügyük tárgyalva.

1. Dr. Pintér Aladárné tanítónő,
2. Dr. Bernát István tanfelügyelőségi előd, elnök,
3. Simon Sándor Mateosz fuvarozó,
4. Turi Kiss Imre Máv. munkás,
5. Kovács Etelka tanítónő,
6. Óry Mária tanítónő,
7. Bihary Lajos téli gazd. isk. igazgató,
8. Hajdu István rendőrségi politikai osztály vezető.

Felhívom a város lakosságát, hogy akik tudnak az igazolási eljárás alá vontak olyan cselekményéről, amely népellenes volt, vagy sértette a nép érdekét, azok hozzám írásban, név, lakhely feltüntetésével jelentsek be panaszukat, vagy a fenti tárgyalási napra tanuként jelenjenek meg.

Csongrád, 1945. évi július hó 6.

Kása István sk.

II. sz. Igazoló Bizottság elnöke.

Felhívás

Felhívjuk a villamos hálózat mentén lévő háztulajdonosokat és lakókat, hogy a villamos hálózat mellett lévő élőfákat **3 napon belül** úgy galyazzák le, hogy a vezetőék a fák ágaitól legalább 2 méterre szabadon álljon és a fák ágai szél esetén sem érhesen a vezetékhez.

A felhívásnak eleget nemtevők ellen eljárást indítunk.

Csongrádvármegyei Villamossági
Részvénytársaság

2

Felhívás

Felhívjuk a csongrádi öregcserkészek tagjait és pártolóit, hogy f. évi július 8-án d. e. 10 órakor a polg. fiúiskola cserkészotthonában öregrajgyűlést tart. Minden öregcserkészt szeretettel ezuton is meghív a

Parancsnokság.

A parasztlakos harcok napilapja a SZABAD SZÓ

Mindennap kapható a Nemzeti Parasztpártnál.

ANemzeti Parasztpárt csongrádiszervezetétől.

129-1945. szám.

Pályázati hirdetés.

A Nemzeti Parasztpárt csongrádi szervezete két jötehetségű szegény parasztyermék középiskolai tanítását vállalja.

A pályázni szándékozók szülei a pályázati feltételek átvétele végett jelentkezzenek a pártszervezet párhelyiségében.

Csongrád, 1945. évi július hó 6.

Gubisi József titkár.

Helyreigazító nyilatkozat

A sajtótörvény idevonatkozó szakasza értelmében kérjük az alanti nyilatkozat leközlését.

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának június 30-i számában a Parasztpárt nagygyűléséről írott tudósításban Csernus Ferenc beszédével kapcsolatban a következő kitétel találtuk: „Majd az öregdiákok ellen beszélt, akik cserben hagyták a parasztlakókat”. A tudósításban nem szerepel, hogy a fenti tényt a szónok az 1936-39-es idővel kapcsolatban említette.

Mivel ez súlyos nézeteltérésre adhat tápot és alkalmas arra, hogy a Parasztpárt és a jelenlegi értelmiségi fiatalság között kétség-telenül fennálló jóviszonyt megrontsa, az ilyen célzatos „lerövidítések” ellen a leghatározottabban tiltakozunk.

Tisztelettel:

A Nemzeti Parasztpárt
csongrádi szervezete.

A fenti helyreigazító nyilatkozatot, mivel másodsor aláírással érkezett hozzánk, közlése nélkül lapunkban azzal, hogy az aratóünnepélyre mentünk el, amely aratóünnepély össze lett vonva politikai gyűléssel és bizonyos támadások hangzottak el a politikai gyűlésen.

A megjelentek bírálataira bizzuk, hogy igazságos volt-e az aratóünnepélyen lemoskolni mindenkit, annál is inkább, mert a kenyérhez és a kenyér ünnepéhez joga van minden magyar embernek még akkor is, ha fogházra van itélve.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak, ismerősöknek és iparostársainak, kik felejtethetetlen jó testvérünk

GYOVAI RAFA ISTVÁN
bognármester

tragikus elhunytával részvétőkkel fájdalomkon enyhíteni igyekeztünk, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Gyovai R. család.

Párthirek

Demokratikus Nőszövetség vasárnap d. u. 5 órai kezdettel gyűlést tart. Mindenkit szeretettel vár a vezetőség.

Kérjük mindazokat, akik az átvonuló hadsereg által a szőlőnkől a Győrösbé vitt s otthagytott butorainkat lakásukra vitték, szíveskedjenek — a kellemetlenség elkerülése végett — azonnal visszaszarmaztatni annál is inkább, mert tudjuk, hogy hol vannak a butoraink.

Mészáros János
nyug. tábornok

Jókai u. 10. 201

Felhívás

Állami nyugdíjasok, nyugbérések, özvegyek, szülőtlén árvák, kegydíjasok, életjáradékosok, öregségi, rokkantsági, baleseti járadékosok, valamint üzemi balesetekből folyó kártalanítást élvezők, kik járandóságukat a központi illetményhivataltól sötétzöld színű nyugellátási lapra kapták, járandóságuk zavartalan folyósítása céljából kitöltendő „Kérdőívek” átvétele végett haladéktalanul jelentkezzenek az állami adóhivatalnál (Uri utca 16 szám.)

TELJESEN ÉRETT

BARACKOT
napi áron veszünk,
szőlőbelitelepeinken is
VÁROSI SZESZFÖZDE,
224 Kereszt utca 25 szám.

Ki tud róla?

Keresem Balla Péter tart. örvezetőt, aki Pécsre vonult be. Aki tud róla valamit, értesítse szüleit Tanya 589. vagy Templom u. 7. 209

Férfi télikabátok és ruhák, női cipők, pulóverek, ernyők, egy férfi tisztí csizma 41 sz., női bőrtalpu cipők, 10 méter fehér grenadin, abroszok **pénzért** sűrűsően eladók Zöldkert u. 9. 2

Bukrosparton a Tóth csendőrnök a földje és szőlője feléből kiadó, ért. Vásártér 7. 205

1 drb. csikó és 1 drb. borju eladó, ért. Nagyrét 165. 206

A GIMNÁZIUMBAN
RAJZKIÁLLÍTÁS LESZ
MA, VASÁRNAP!

APRÓHIRDETÉSEK

80 hold föld résziből kiadó, ért. Apponyi u. 17. 198

Könnyű igáskocsit cserélnék csikóért, egy nőikerékpárt üszöborjuért, ért. Tanya 389. Csobán Mihály. 200

Egy pár parasztkocsihoz való új tengely, 200 kéve rőzse és egy pár 42-es használt bakancs elcserélhető egy süldőért, félévesítő kezdve, ért. Dob u. 3.

Tüzfát vennék, Bezzegh gyógyszerész.

Fűszerüzletberendezés tehénért elcserélhető Siha Ferencnél Kossuth u. 32. Ugyanott lóraváló szerszám eladó 12

2 hold lucerna kaszálására résziből kiadó, érdeklődni a szerkesztőségben.

Választási malacokat adnék jó varrógépért, ért. nagyréti szivattyutelep mellett Ricz Imrénél. 203

A Nagyrétben 35 hold föld egy vagy két tagban feléből kiadó, ért. Zöldkert u. 2 204

Arany János utca 14 sz. a. 4 drb. eltévedt liba van, igazolt tulajdonosa átveheti. 208

Aratást vállalom, ért. Bocskai u. 3 207

Szikvizgyáramat eladnám joggal együtt, ért. Nagyrét 133. 210

40-50 kéve nádat keresek megvételre, ért. Réti János u. 3. Nagykárolyi Lajosné 211

Egy pár jókarban lévő lószerszám eladó, gurtniból való szerszám kapható, javításokat vállalom, Ujvári szijgyártó, Erzsébet u. 24. 212

Egy hold szőlőt természettel házért elcserélnék, ugyanott gyapjufonást vállalom, ért. Halpiac u. 6. 213

3 hold kaszáló kiadó a keselyzugban, ért. Katona J. u. 4. (téglyagár mellett) 186

40 kat. hold jó föld hasznobérbe kiadó, ért. Urbaniczki Pál T. 96. Félégyházi kövesut mellett. 188

Közeli jó szőlőt felszereléssel vennék, ért. Szőlőhegyi u. 1. Ugyanott trágya eladó 192

Egy ló után való stráfocsit keres megvételre a Cseuz malom. 194

Lakást keresek istállóval azonnalra, ajánlatokat kérek Kossuth u. 39. 5 138

Értesitem a gyümölcsstermelő közönséget, hogy érett kajszin és sárgabarackot bármilyen mennyiségben veszek, Thökölly utca 8 sz. alatt 185

20 drb. birkám van, juhásznak elállnék, ért. Forgó Tamás József tanyáján. 214

Egy drb. ebédülő tálalószekrény, 1 drb. szalonasztal és 1 drb. öntöttvasüst üstházzal eladó, ért. Apponyi u. 6. 219

Mámairétkben 350 nyszőlő föld eladó, ért. Szivák-tér 2 217

Az építőiparosok, ácsok és kőművesek f. hó 8-án 10 órakor az ipartestület helyiségében megbeszélésre okvetlenül jelenjenek meg. 216

Egy pár új barna női félcipő faért elcserélhető, ért. Uri u. 19.

26 hold föld feléből a Kétemető dűőben kiadó, ért. Sip u. 15. 221

Egy fehér konyhabutor, egy facsillár, 2 drb. szék, 1 szekrény és 1 éjjeli-szekrény eladó, ért. Apponyi u. 16. 221

Felelős szerkesztő és kiadó: Sághy S. János
Kossuth-tér 9. Telefon: 37.
LÁSZLÓ és SZEKERES könyvnyomdája, Csongrád.